

Budapestre vonatkozó újságcikkek		Oszályozás	
Szerző: Gönczi Imre.		Tárgy	304.8
Cím: „Élmény volt itt előadást tartani...”		Hely	11960
KULTURÁLIS MUNKA A IX/5-ÖS PÁRTKÖRZETBEN		Helyszám	
Népszabadság		(Köt. v. füz.)	(Oldal)
		(Idő)	

HA A FERENCVÁROS NEVET NYERT IX. kerület központját, szívé: keressük, akkor a Hámán Kató és Mester utcát átszelő utcákat kell bejárnunk. Sok utcánév még a városrész őslakóinak, a kertészeknek és a megtelepedett iparosoknak emlékét őrzi itt: Viola, Liliom, Bokréta, Páva, Mester, Ipar utca stb. Sajátságos városképbe ölelkeznek itt a kisvárosi hangulatot őrző földszintes és egyemeletes házacskák és a mellettük helyet követelt komor bérházak. A szürkeségből kiemelkednek az utóbbi években megfiatalított, pasztell színű házak, s a lokálpatrióta ferencvárosiak a múlt és a jelen mellett már szinte valóságként látják maguk előtt a közeljövő testesedő tervét is: a régi Haller téren építendő, reprezentatív Uttörő Palotát.

A közvetlen környék nagy szülöttel, híres lakókkal dicsekedhet. A Gát utca 3. sz. házában született József Attila, s emellett hét környékbéli utca vallhatja átmeneti lakójának a legnagyobb magyar proletárvallást. Az Ipar utca 11. sz. házban levő lakásában festette képeit Dési Huber István. S egy éve emléktábla is hirdeti, hogy 1919–1931-ig a Mester utca 59. sz. ház adott hajlékot Hámán Katónak.

Hosszú azoknak az íróknak a listája, akiket ez a városrész alkotásra ihletett, akik a környéket művészileg megörökítve „irodalmi rang”-ra is emelték a kerületet. A tervezett Uttörő Palota helyén volt valamikor a „szegények temetője”, ahol Jókai regényhőse: Jenőy Kálmán választott magának örök szállást, s amelyről elmondta csodálatos látomását: „Ez a hely itt város fog lenni, és porainkat összekeverik a paloták vakolatával.” Heltai, Kóbor Tamás, Krudy, Molnár Ferenc, Móricz, Nagy Lajos, Somlyó Zoltán írásainak lapjain nyert polgárjogot és örökértékű irodalmi megörökítést ez a városrész, s mai íróink közül is nem egy sorakozik szépirodalmi krónikásai közé.

A KÖRNYÉK egyetlen kulturális intézménye: a Szabó Ervin Könyvtár Mester utcai fiókja. Tanácstagok beszámolóik, lakógyűlések makacsul visszatérő problémája, hogy nincs a közelben mozi. Még fájóbb a másik hiány, amit így fogalmaztak meg az 1959-ben megjelent *A Ferencváros története* című könyvecskében: „Komoly és súlyos hiányossága a Ferencvárosnak, hogy jelenleg még nincs a kerületben művelődési otthon. Sokszor nincs hol megtartani a népművelést célzó rendezvényeket.”

A népművelési tevékenységnek ma sincs hivatalos hajléka egyelőre, de a környékbéli lakók mégsem szűkölködnek jó ismeretterjesztő előadásokban, s a különböző korosztályok rendszeresen megtalálják a művelődés és a kulturált szórakozás egyéb lehetőségeit is. Hogy hol? — A kérdésre így válaszolnak a közép-ferencvárosi lakosok: „A pártban, ... a körzetben...”, vagy a legpontosabb válasz szerint: a IX/5-ös lakóterületi pártkörzetben.

A Hámán Kató utca 26. számú házban van a IX/5-ös pártkörzet helyisége, amely arról híres, hogy falán szinte mindig találni rendezvényről tudósító plakátot, s ezek a plakátok ugyancsak sűrűn cserélődnek. Amikor a pártkörzet vezetőségének tervei nyomán 1957-től kezdve rendszeressé váltak a színvonalas irodalmi, természettudományi, politikai előadások, filmvetítések, a fiataloknak rendezett fejtörők, diafilmvetítések, televíziónézések, a vezetők gondban voltak: lehet-e a pártkörzet munkájának része az ilyesfajta tevékenység? — helyese-e ez? — lesz-e egyáltalán közönsége? — nem lesz-e ettől valamilyen „klubszága” a párthelyiségnek? Először a lakosok gyorsan kialakuló érdeklődése, a zsúfolásig megtöltött előadóterem jóleső érzése csitította el a kételyeket. **A művelődéspolitikai irányelvek**

megjelenése már tudatosabbá tette, hogy jó úton járnak. Amikor pedig a vezetőség mindinkább azt tapasztalta, hogy kulturális-nevelő tevékenységük hétről hétre több embert hozott már jó ismerősként a pártkörzetbe, és szinte kitapinthatóan érezték a tömegkapcsolat és bizalom erősödését végső következményként, akkor már nagy hittel vallották: „Ezt a munkát nem lehet abbahagyni.”

BIZONY, NÉMELYIK MŰVELŐDÉSI OTTHONNAK IS dicséretére válna az a napló, amely a pártkörzet népművelési tevékenységét tartja számon. Zsúfolásig megtelt a 150 személyt befogadó előadóterem az 1960. évi természettudományi előadássorozaton. Legnagyobb sikere a *Van-e lélek?* és *A tudomány mártírjai* című előadásoknak volt. Érdeklődés kísérte az előadóművészek közreműködésével tartott irodalmi előadásokat is (Tóth Árpád-, József Attila-, Gorkij-est stb.). A sorozatokon kívül megtartott előadások sokrétűek, változatosak voltak. Megvolt az érdeklődő hallgatósága a legkülönbözőbb témáknak, mint A szovjet hadsereg magyarországi felszabadító harca, Hittérítők India földjén, Trianon és a párizsi békeszerződés, Gyermek az utcán stb.

A TIT-előadók egynémelyike már úgy tartja számon a pártkörzet közönségét, akik nemcsak „hallgatók”, hanem kérdéseik, hozzászólásaik is sűrűn záporoznak. A *Kereszt és kard diplomáciája* című előadás előadója ezt írta be a pártkörzet vendégkönyvébe: „Élmény volt itt előadást tartani.” Egy másik előadó ezt jegyezte be: „Örömmel tartottam meg az előadást, mert olyan érdeklődést, figyelmet tapasztaltam, amelyben kevés helyen volt részem.”